

GESTICHTENREGLEMENT.

(Ord. van 10 Dec. 1917.) S. 17—708.

Consid. : Dat Hij, voorschriften willende vaststellen tot uitvoering van de artt. 23 en 29 v. h. Wetb. v. Strafr. in Indsië (S. 1915 No. 732); enz.

Art. 1. Met intr. v. h. regl. van orde en tucht onder de gevangenen in N.-I. en tot voorloopige regeling van hunnen arbeid (S. 1871 No. 78) en van alle andere daarmede strijdige bepalingen, wordt vastgesteld het bij deze ord. behoorende „Algemeen reglement voor de gestichten waarin vrijheidsstraf wordt ondergaan”.

2. Het bij art. 1 vastgesteld reglement kan worden aangehaald onder den titel van „Gestichtenreglement”.

3. Deze ord. treedt in werking op 1 Jan. 1918.

Krachts S. 31—168 jo. 423 wordt voor de gouvtslanden v. Java en Mad. overal in dit reglement (tenzij anders aangegeven) ipv. „het (de) Hoofd(en) v. plaatsel. best.” gelezen : „de(n) assistent-resident(en)”.

*S. 36—160, voorzieningen betr. Landswerkinrichtingen, * bl. 1577.*

HOOFDSTUK I.

Algemeene bepalingen.

Art. 1. (1) Waar in dit reglement van gevangenis wordt gesproken, worden daaronder verstaan alle gestichten welke thans onder den naam van Centrale gevangenis voor Europeanen, Gevangenis voor vrouwen, Dwangarbeiderskwartier, Landsgevangenis, Hulpgevangenis, Civiel Gevangenhuis of eenige andere benaming, voor de huisvesting van gevangenen van den Lande in gebruik zijn of nog in gebruik worden genomea.

(2) Districts-gevangenis en arrestantenlokalen worden niet als gevangenis in den zin van dit reglement aangemerkt.

(3) Waar de in het vorig lid bedoelde inrichtingen ontbreken en in de plaats daarvan tijdelijk een of meer lokalen eener gevangenis zijn afgegaan, wordt de administratie van de in die lokalen opgesloten personen afzonderlijk gevoerd en zijn de bepalingen van dit reglement niet op die personen van toepassing.

(4) (*Gew. S. 34—172 jo. 337.*) Op militaire strafgestichten is dit reglement evenmin van toepassing.

2. (1) Geen als gevangenis in gebruik zijnde gebouwen of gedeelten van gebouwen worden als zoodanig buiten gebruik gesteld en geen andere gebouwen of gedeelten van gebouwen worden voor de huisvesting van gevangenen in gebruik genomen, zonder voorafgaande goedkeuring van den Directeur van Justitie.

(2) Alleen in gevallen van dringende noodzakelijkheid kan op last van het Hoofd van gewestelijk bestuur ⁽¹⁾ van het bepaalde in het eerste lid van dit art. worden afgeweken.

(3) Van die afwijking wordt den Directeur van Justitie onverwijld kennis gegeven.

3. (1) Door den Gouverneur-Generaal worden de eischen vastgesteld waaraan de nieuw te bouwen gevangenis moeten voldoen.

(2) Het aantal gevangenen van iedere categorie, zoomede het aantal en de bestemming der afdelingen, lokalen en vertrekken, waarop voor elke nieuw te bouwen gevangenis moet worden gerekend, worden, met inachtneming van het bepaalde in dit reglement, door den Directeur van Justitie aangegeven.

⁽¹⁾ Men leze ipv. „het Hoofd v. gewestel. best.” voor de toepassing in de gouvtsl. van Java Mad. en in de buitengew. den resident (S. 35—49 jo. 39—288 en 38—370 jo. 264), in de Vorstenl. den assistent-resident-afdeelingshoofd (S. 37—568). Cf. bl. 227—233.

4. Onder gevangenen worden verstaan :

- a. personen die gevangenisstraf of hechtenis ondergaan,
- b. in voorloopige hechtenis gestelde personen,
- c. gegijzelden,
- d. alle andere personen die, anders dan tot het ondergaan eener vrijheidsstraf, wettiglijk in eene gevangenis zijn opgenomen.

HOOFDSTUK II.

Van de aanwijzing der gestichten tot opneming van de verschillende categorieën van gevangenen.

5. (1) Voor zoover het tegendeel niet uitdrukkelijk is bepaald kunnen in elke gevangenis gevangenen van iedere categorie worden opgenomen.

(2) De Directeur van Justitie is bevoegd te bevelen dat in bepaalde gevangenis en slechts gevangenen van de door hem aan te wijzen categorieën zullen worden opgenomen.

6. (1) Gegijzelden worden opgenomen in de gevangenis ter plaatse van aanhouding of, indien aldaar geen gevangenis bestaat, in die eener naastbijgelegen plaats.

(2) (*Gew. S. 24—239.*) In voorloopige hechtenis gestelden worden opgenomen in eene gevangenis op de plaats, waar het gezag dat hunne aanhouding heeft bevolen, gevestigd is, of, waar dit niet mogelijk is, in een naburige gevangenis, tenzij in bijzondere gevallen te zijner beoordeeling de Directeur van Justitie een andere gevangenis aanwijst.

(3) Personen, niet behoorende tot die vermeld in het eerste en tweede lid van dit art., die, anders dan tot het ondergaan eener vrijheidsstraf, in eene gevangenis moeten worden opgenomen, worden voor zoover niet bij eenig wettelijk voorschrift anders is bepaald, opgesloten in de gevangenis ter plaatse van aanhouding of, waar dit niet mogelijk is, in eene naburige gevangenis.

7, 8, 9. *Ingetrokken : S. 24—239.*

10. (*Gew. S. 24—239.*) (1) Behoudens het bepaalde bij de artt. 21 en 22 van het Wetboek van Strafrecht ondergaan de tot vrijheidsstraf veroordeelden hunne straf in de door den Directeur van Justitie aangewezen gewesten.

(2) (*Gew. S. 35—100.*) De Directeur van Justitie of een door dezen aangewezen ambtenaar wijst de gevangenis aan, waarin de veroordeelden zullen worden opgenomen. (*Krachts S. 35—100 is het derde lid vervallen.*)

11, 12, 13, 14. *Ingetrokken : S. 24—239.*

HOOFDSTUK III.

Van het beheer over en het toezicht op de gevangenis.

15. (1) Het algemeen beheer en oppertoezicht der gevangenis is opgedragen aan den Directeur van Justitie.

(2) Hij wordt in dat beheer en toezicht bijgestaan door het Hoofd van het Gevangeniswezen. ⁽¹⁾

16. (1) De Inspecteurs van het Gevangeniswezen zijn onder de bevelen van het Hoofd van het Gevangeniswezen, in de eerste plaats belast met het toezicht op de onder het Departement van Justitie behorende, met gevangenen uitgeoefende bedrijven en ambachten.

(2) Zij waken voorts voor de naleving in de onder hun toezicht gestelde gevangenis van de bepalingen van dit reglement en de tot uitvoering daarvan uitgevaardigde voorschriften.

(3) Het Hoofd van het Gevangeniswezen bepaalt welke bedrijven en ambachten, zoomede welke gevangenis, onder toezicht van ieder hunner komen te staan.

⁽¹⁾ Bij S. 1915—125 is het Hoofdbureau voor het gevangeniswezen als afzonderl. afd. v. h. Dep. v. Just. ingesteld, waarvan het Hoofd v. h. gevangeniswezen als chef optreedt. Een instructie voor dezen in Bb. 8968 lis. 9349 en 12405.

(4) Hunne standplaatsen worden aangewezen door het Hoofd van het Gevangeniswezen.

(5) De instructie voor de Inspecteurs van het Gevangeniswezen wordt door den Gouverneur-Generaal vastgesteld. (Bb. 9038 *jis.* S. 25—434 en 31—373, 423.)

17. (1) Aan de Hoofden van gewestelijk bestuur ⁽¹⁾ is het algemeene toezicht over de gevangenen in hun gewest ⁽¹⁾ opgedragen.

(2) Zij inspecteeren de gevangenen zoo vaak zij zulks dienstig oordeelen en brengen, indien zij dit noodig of gewenscht achten, de opmerkingen, waartoe die inspectie hun aanleiding mocht geven, ter kennis van het Hoofd van het Gevangeniswezen.

(3) Na afloop van elk jaar brengen zij ⁽¹⁾ den Directeur van Justitie verslag uit over den toestand der gevangenen in hun gewest.

18. (1) De Hoofden van plaatselijk bestuur (*De ass.-residenten*) ⁽²⁾ zijn belast met het beheer der binnen hun ambtsgebied gelegen gevangenen.

(2) Onder het bepaalde bij het vorige lid vallen echter niet de gevangenen aan het hoofd waarvan een directeur is gesteld.

19. (1) De Hoofden van plaatselijk bestuur ⁽²⁾ waken voor de naleving in de onder hun beheer staande gevangenen van de bepalingen van dit reglement en de verdere voorschriften betreffende het gevangeniswezen.

(2) Over alle aangelegenheden het gevangeniswezen betreffende voeren zij rechtstreeks briefwisseling met het hoofd van dien dienst en doen hem alle zoodanige voorstellen als zij in het belang van de onder hun beheer staande gevangenen noodig achten.

(3) Zij zorgen voor de uitvoering van de maatregelen, die met betrekking tot bepaalde onder hun beheer staande gevangenen door het Hoofd van het Gevangeniswezen wenschelijk worden geacht.

20. (1) Aan de directeuren van gevangenen is het beheer opgedragen der gevangenen waarbij zij zijn aangesteld.

(2) Hetgeen in het vorige art. ten aanzien van de Hoofden van plaatselijk bestuur ⁽²⁾ is bepaald, is ook op de gevangenis-directeuren toepasselijk.

21. (1) De Hoofden van plaatselijk bestuur ⁽²⁾ en de directeuren der gevangenen zijn bevoegd om het personeel bij de onder hun beheer staande gevangenen, beneden den rang van onder-directeur, wegens kleine dienstvergripen en tekortkomingen te straffen met geldboeten telkens van ten hoogste één dertigste van het maandelijksche bedrag hunner bezoldiging, met dien verstande dat deze geldboeten tezamen maandelijks voor ieder het één vierde van het maandelijksche bedrag dier bezoldiging niet te boven gaan.

(2) De in het vorige lid bedoelde geldboeten worden maandelijks in 's Lands kas gestort.

Zij mogen in geen geval voor andere doeleinden worden aangewend.

(3) Personeel der gevangenis, dat zich op eenigerlei wijze onderscheidt of verdienstelijk maakt, kan bij het Hoofd van het Gevangeniswezen voor de toekenning van een premie of geldelijke belooning worden voorgedragen.

22. Het hoofd der gevangenis, directeur zijnde, regelt, met inachtneming van de bepalingen van dit reglement en de verdere voorschriften betreffende het gevangeniswezen, den dienst van het he. . . ondergeschikte gevangenispersoneel.

23. (1) Het hoofd der gevangenis, geen directeur zijnde, is rechtstreeks ondergeschikt aan het Hoofd van plaatselijk bestuur. ⁽²⁾

⁽¹⁾ Voor de gvtsl. v. Jav. Mad. wordt in art. 17 (1) ipv. „Hoofden v. gew. best.” en „gewest” gelezen: „gouverneurs en de residenten als hun vertegenwoordigers” en „ambtsgebied”: in art. 17 (3) ipv. „zij”: „de gouverneurs”. (S. 31—168, 423 jo. 39—238.)

Voor de Vorstenl. zie S. 28—241, bl. 231. In de buitengew. de residenten ipv. de Hoofden v. gewestel. bestuur, en residentie ipv. gewest, krachtens S. 38—370 jo. 264, bl. 232.

⁽²⁾ S. 31—168, 423: in de gvtsl. v. Jav. Mad. den (de) ass.-resident(en).

(2) Hij is verplicht de van dat bestuurshoofd ontvangen bevelen, den dienst der gevangenis betreffende, stiptelijk op te volgen.

24. (1) Bij belet, ontstentenis of afwezen van het hoofd der gevangenis, treedt de onderdirecteur als zoodanig op en oefent alle bevoegdheden uit welke aan den directeur der gevangenis zijn toegekend.

(2) Voor gevangenissen, waarbij geen onderdirecteur is bescheiden, of in de gevallen dat een zoodanig ambtenaar niet beschikbaar is, zoodanig mede voor de gevangenissen, die niet onder het beheer van een directeur zijn gesteld, treft het Hoofd van gewestelijk bestuur ⁽¹⁾, bij ontstentenis, belet of afwezigheid van het hoofd der gevangenis, de noodige voorzieningen en geeft hiervan kennis aan het Hoofd van het Gevangeniswezen.

25. (1) Voorschriften betreffende het dragen van dienstkleding, onderscheidingsteekenen en wapenen door het gevangenispersoneel worden door den Gouverneur-Generaal vastgesteld. (S. 21-451; Bb. 11278.)

(2) In dienst zijnde is het dragen van de voorgeschreven dienstkleding en bewapening voor het gevangenispersoneel verplichtend.

26. (1) Het gevangenispersoneel behoort zoo dicht mogelijk bij de gevangenissen te wonen.

(2) Waar voor dat personeel dienstwoningen beschikbaar zijn, is een ieder verplicht de hem aangewezen woning te bewonen.

(3) In bijzondere gevallen kan door het Hoofd van het Gevangeniswezen ⁽²⁾ afwijking van het bepaalde in het eerste en tweede lid van dit art. worden toegestaan.

27. Het is het gevangenispersoneel verboden rechtstreeks of zijdelings tot een gevangene of een korter dan één jaar te voren ontslagen gevangene in eenige geldelijke verhouding te staan, dan wel eenig geschenk of eenige belofte van een geschenk of leening van hem of zijne betrekkingen te ontvangen.

28. (1) Het gevangenispersoneel is verplicht de gevangenen met menscheelievendheid en rechtvaardigheid, doch tevens met ernst en gepaste gestrengheid, te behandelen.

(2) Het opleggen van straffen of het gebruiken van geweld, voor zoover zulks niet uitdrukkelijk bij dit reglement of eenig ander wettelijk voorschrift is toegestaan, is ten strengste verboden.

29. In de huishoudelijke reglementen voor de gevangenissen, welke door den Directeur van Justitie worden vastgesteld, kunnen de bevoegdheden, de verplichtingen en de werkkring van het gevangenispersoneel nader worden omschreven.

HOOFDSTUK IV.

Van de opnemings- en het ontslag uit de gevangenis.

30. (1) Het hoofd der gevangenis mag niemand in de gevangenis opnemen of houden dan krachtens en op vertoon van een vonnis, een bevelschrift of eene beschikking, daartoe door de bevoegde macht verleend, en zonder dat zoodanig stuk, dan wel een authentiek afschrift daarvan, een uittreksel daaruit of een krachtens wettelijk voorschrift daarvoor in de plaats tredend stuk, in zijne registers is ingeschreven.

(2) In geval van twijfel of het in het vorige lid bedoelde stuk is afgegeven door het bevoegde gezag, Wendt het hoofd der gevangenis geen directeur zijnde, zich tot het Hoofd van plaatselijk bestuur ⁽³⁾, dat omtrent de opnemings- in de gevangenis beslist.

(3) Voor zoover zij niet elders benoemd zijn, worden de in het eerste lid bedoelde bevelschriften, afschrift- of (uittreksel-)vonnissen, dan wel de daarvoor in de plaats tredende stukken, in het archief der gevangenis bewaard.

⁽¹⁾ Zie noot art. 2, tweede lid.

⁽²⁾ S. 35-49 jo. 39-288: in de gouvtsl. v. Jav. Mad. den resident S. 37-568: in de Vorstenl. den assistent-resident-afd.hoofd.

⁽³⁾ S. 31-168, 423: in de gvtsl. v. Jav. Mad. den ass.-res.

31. (1) Vrouwen met zuigelingen mogen bij hunne opneming in de gevangenis desgewenscht hunne kinderen bij zich houden.

(2) Zoodra deze kinderen de moederborst kunnen ontberen, doch uiterlijk nadat sedert hunne opneming in de gevangenis twee jaren zijn verlopen, worden zij uit de gevangenis verwijderd en aan den vader of aan de familie of betrekkingen van de moeder overgegeven.

(3) Met in de gevangenis geboren kinderen van vrouwelijke gevangenen wordt, zoodra zij den leeftijd van twee jaren hebben bereikt, gehandeld als in het vorige lid is aangegeven.

(4) In bijzondere gevallen, ter beoordeeling van het Hoofd van het Gevangeniswezen ⁽¹⁾, zoomede indien de geneesheer belast met den dienst in de gevangenis dit in het belang van de gezondheid van het kind noodig acht, kan van het bepaalde in het tweede en derde lid van dit art. worden afgeweken.

32. (1) Het hoofd der gevangenis is verplicht de uiterste zorg te dragen dat de gevangenen, zoodra hun straftijd is verstreken, in vrijheid worden gesteld en bijaldien omtrent het tijdstip waarop de invrijheidstelling moet geschieden enige twijfel bestaat, zich tijdig dienaangaande te wenden tot den betrokken ambtenaar van het openbaar ministerie, dan wel tot het Hoofd van het Gevangeniswezen. ⁽²⁾

(2) Bij ontslag uit de gevangenis wordt een ontslagbewijs uitgereikt

HOOFDSTUK V.

Bepalingen van orde voor de gevangenen.

33. (1) Bij opneming in de gevangenis worden alle gevangenen dadelijk aan den lijve onderzocht.

(2) Dit onderzoek mag bij vrouwelijke gevangenen niet door mannelijk personeel geschieden.

(3) De tot gevangenisstraf veroordeelden mogen niet in het bezit van de door hen medegebrachte goederen worden gelaten.

(4) Aan de overige gevangenen kan door den directeur der gevangenis, of, waar een zoodanig ambtenaar niet aan het hoofd der gevangenis staat, door het Hoofd van plaatselijk bestuur ⁽³⁾ worden toegestaan de door hen medegebrachte goederen, die daarvoor in aanmerking komen, bij zich te houden.

(5) Het bezit van geld, kostbaarheden, sterken drank en alle andere zaken, welke als gevaarlijk en met de goede orde in de gevangenis strijdig worden geacht, is aan alle gevangenen verboden.

34. (1) In het daarvoor bestemde register wordt aantekening gehouden van de in bewaring genomen gelden en goederen der gevangenen.

(2) Goederen, welke in verband met den langen duur der door den eigenaar te ondergaan vrijheidsstraf of om andere redenen niet geschikt zijn om bewaard te blijven of waarvan de bewaring door den gevangene niet wordt gewenscht, kunnen worden vernietigd, dan wel, voor zoover de gevangene die goederen bij zijn ontslag uit de gevangenis voor zijne kleeding niet noodig heeft, aan familie of vrienden van den gevangene worden afgegeven.

(3) Van de vernietiging of afgifte van goederen wordt in het betrekkelijke register eveneens aantekening gehouden.

(4) De in bewaring genomen gelden kunnen ten name van den eigenaar bij de Postspaarbank worden belegd.

(5) Indien de gevangene zulks verlangt, wordt hem een ontvangstbewijs

⁽¹⁾ S. 35—49 jo. 39—288: in de gouvtsl. v. Jav. Mad. den resident. S. 37—568: in de Vorstenlanden den ass.-res.-afd.hoofd.

⁽²⁾ Bij S. 18—197 is (met intr. v. het besl. in S. 03—382) een nieuwe regeling vastgesteld betreffende het toezicht op het tijdig ontslag van alle tot gevangenisstraf voor langer dan een jaar veroordeelde personen. Het toezicht is bij art. 1 aan het Hoofd v. h. Gevangeniswezen opgedragen.

⁽³⁾ S. 31—163, 423: in de gvtsl. v. Jav. Mad. den ass.-res.

uitgereikt van de hem toebehoorende, in bewaring genomen gelden en goederen.

35. (1) Ieder is bij zijne opneming in de gevangenis verplicht zich te baden en te reinigen.

(2) Zoo spoedig mogelijk na zijne opneming wordt iedere gevangene geneeskundig onderzocht.

(3) Bij vermoeden dat een gevangene aan eene besmettelijke ziekte lijdende is, wordt hij, in afwachting van geneeskundig onderzoek, onmiddellijk afgezonderd en waar mogelijk in een daarvoor bestemd lokaal opgesloten.

36. (1) In de gevangenissen worden steeds ten strengste afgezonderd :

- a. mannen en vrouwen,
- b. volwassenen en kinderen beneden de 16 jaar,
- c. tot vrijheidsstraf veroordeelden en andere gevangenen,
- d. militairen en burgerpersonen.

(2) Indien de straf van hechtenis wordt ondergaan in een gesticht bestemd tot opname van tot gevangenisstraf veroordeelden, worden de tot hechtenis veroordeelden in een afzonderlijke afdeling van de gevangenis ondergebracht.

(3) Waar en zolang de omstandigheden dit vorderen, kan, in afwijking van het bepaalde in het vorige lid, gevangenisstraf of hechtenis in dezelfde afdeling van een gevangenis worden ondergaan.

(4) (*Toeg. S. 22-544.*) De veroordeelden ten aanzien van wie de rechter op grond van art. 26 van het Wetboek van Strafrecht voor Indonesië bepaald heeft dat hun geen arbeid buiten de gevangensmuren mag worden opgedragen, worden voor zoover de omstandigheden zulks toelaten, niet met andere veroordeelden in eenzelfde slaapklokaal opgesloten.

36 bis. (*Ing. S. 27-99.*) Zooveel mogelijk brengen alle gevangenen den nacht in afzonderlijke slaapcellen of slaapkooien door.

36 ter. (*Ing. S. 27-99.*) (1) Als regel worden de veroordeelden des daags gemeenschappelijk tewerkgesteld.

(2) Behoudens het bepaalde bij het derde lid, zoomede bij art. 48, vierde lid, worden de gegijzelden en preventieven in den regel in de gelegenheid gesteld des daags zooveel doenlijk buiten hun slaapvertrekken te vertoeven.

(3) Aan verzoeken van gevangenen om des nachts of dag en nacht in een afzonderlijke cel te mogen worden gehuisvest wordt zooveel mogelijk voldaan.

(4) In afwijking van het bepaalde in het eerste en tweede lid kunnen de Hoofden van plaatselijk bestuur ⁽¹⁾ of de gevangenis-directeuren gelasten, dat gevangenen, opgenomen in de onder hun beheer staande gevangenissen, indien van hunne aanraking met andere gevangenen nadeelige gevolgen te vreezen zijn, voor ten hoogste drie maanden afzonderlijk opgesloten worden.

(5) Bij gebleken noodzakelijkheid kan met toestemming van het Hoofd van het Gevangeniswezen de in het vorige lid bedoelde afzonderlijke opsluiting telkens voor gelijken duur worden verlengd.

(6) Voorzoover hunne cellen niet van luchtplaatsen zijn voorzien, worden zooveel doenlijk de dag en nacht afzonderlijk opgesloten gevangenen in de gelegenheid gesteld onder behoorlijk toezicht ten minste eenmaal daags gedurende een uur of langer buiten hun cel beweging te nemen.

(7) De dag en nacht afzonderlijk opgesloten gevangenen worden ten minste eenmaal daags door het hoofd der gevangenis of een door dezen bijzonderlijk daartoe aangewezen beambte opgezocht en toegesproken.

37. Indien zulks door den geneeskundige belast met den dienst in de gevangenis noodig wordt geoordeeld, worden de gevangenen tegen besmettelijke ziekten ingeënt, dan wel opnieuw ingeënt.

37 a. (*Ing. S. 20-808.*) Naar regelen door den Directeur van Justitie

(¹) S. 31-168, 423 : in de gvtsl. v. Jav. Mad. de ass.-res.

te stellen, worden van alle gevangenen, met uitzondering van de met hechtenis gestraften en van de gegijzelden, dactyloscopische signalen genomen.

38. (1) Van alle tot langer dan één maand vrijheidsstraf veroordeelden, worden zoodra mogelijk na opneming in de gevangenis de hoofd- en aan- gezichtsharen kort geknipt en verder gedurende hun straf tijd tot een maand voor den datum van strafeindiging, kort gehouden.

(2) Van de in het vorige lid bedoelde verplichting zijn vrijgesteld :

a. vrouwelijke gevangenen,

b. gevangenen wier gezondheid naar het oordeel van den geneeskundige belast met den dienst in de gevangenis, het kort dragen van het haar niet toelaat,

c. (*Toeg. S. 23—465.*) gevangenen behoorende tot een volksaard, wier godsdienstige gebruiken het kort knippen der hoofd- of aangezichtsharen verbieden.

39. (1) Alle gevangenen zijn verplicht zich minstens éénmaal daags te baden.

(2) Gevangenen, die niet in de open lucht arbeiden, moeten ten minste één uur per dag lichaamsbeweging nemen in de open lucht.

(3) Door den geneeskundige belast met den dienst in de gevangenis kan, indien de gezondheidstoestand van een gevangene dit wenschelijk maakt, vrijstelling worden verleend van de verplichting bedoeld in het eerste en in het tweede lid van dit art.

40. (1) Alle gevangenen zijn verplicht de hun door het gevangenis-personeel of door een inspecteerend ambtenaar gestelde vragen op gepaste wijze te beantwoorden en daarbij een behoorlijke houding aan te nemen.

(2) De door het gevangenis-personeel gegeven bevelen volgen zij terstond en zonder eenige tegenspraak op.

(3) Bij ongehoorzaamheid volgt bestraffing overeenkomstig de bepalingen van dit reglement.

41. (1) Alle gevangenen zijn verplicht zich voortdurend rustig te gedragen.

(2) Het maken van rumoer en onnoodig gedruisch en het verrichten van handelingen, welke tot wanorde aanleiding kunnen geven, of waaraan andere gevangenen aanstoot zouden kunnen nemen, is ten strengste verboden.

42. (1) Zijn meerdere gevangenen in een groep vereenigd, dan wordt — zoowel binnen als buiten de gevangenis — ordelijk in rij en gelid ge- loopen.

(2) *Vervallen : S. 26—563.*

(3) Het geleiden van gevangenen geschiedt al naar de omstandigheden vorderen, door het gevangenis-personeel, door de algemeene of de gewa- pende politie of door de militaire macht.

42 bis. (*Ing. S. 26—563.*) Volgens regelen, door den Directeur van Justitie te stellen, kunnen uit de gevangenen voormannen worden aan- gewezen.

43. (1) In buitengewone gevallen kan aan gevangenen worden vergund tijdelijk de gevangenis, waarin zij zijn opgenomen, te verlaten.

(2) Daartoe wordt vereischt eene schriftelijke vergunning, afgegeven voor :

a. de gevangenen, die als verdachte of beklaagde in een strafvervolging betrokken zijn, door het met de vervolging belaste gezag of wel, zoolang de zaak in gerechtelijke instructie is, door den rechter(raadsheer)-com- missaris, die met de instructie is belast ;

b. alle andere gevangenen door het Hoofd van plaatselijk bestuur ⁽¹⁾, dan wel, indien aan het hoofd der gevangenis een directeur is gesteld, door dezen.

(3) De schriftelijke vergunning bevat eene aanwijzing van den tijd dien

(1) S. 31—168, 423 : in de gvtsl. v. Jav. Mad. de(n) ass.-res.

de gevangene buiten de gevangenis mag doorbrengen. Voor zoover niet door hem zelf afgegeven, wordt die vergunning ter hand gesteld aan het hoofd der gevangenis alvorens aan den gevangene kan worden toegestaan de gevangenis te verlaten.

(4) Het Hoofd van plaatselijk bestuur ⁽¹⁾, dan wel de directeur der gevangenis, indien een zoodanig ambtenaar aan het hoofd is gesteld, is verplicht voor eene voortdurende, strenge bewaking van den gevangene tijdens zijn verblijf buiten de gevangenis de noodige maatregelen te treffen.

Zoo noodig wordt daartoe de hulp van de politie ingeroepen.

(5) Onmiddellijk bij zijne terugkomst in de gevangenis moet de gevangene opnieuw aan den lijve onderzocht worden.

(6) Van elke ingevolge dit art. verleende vergunning wordt, onder opgave der daartoe geleid hebbende redenen, ten spoedigste door den ambtenaar, die haar verleend heeft, kennis gegeven aan het Hoofd van het Gevangeniswezen.

44. (1) Geene voor gevangenen bestemde of door dezen geschreven brieven mogen aan hen worden afgegeven of voor hen (worden) verzonden, zonder dat die eerst zijn ter hand gesteld:

a. voor de gevangenen, die als verdachte, of beklaagde in eene strafvervolgung betrokken zijn, aan het met de vervolging belaste gezag of wel, zoolang de zaak in gerechtelijke instructie is, aan den rechter (raadsheer)-commissaris, die met de instructie is belast;

b. (voor) alle andere gevangenen aan het Hoofd van plaatselijk bestuur ⁽¹⁾, dan wel, indien aan het hoofd der gevangenis een directeur is gesteld, aan dezen.

(2) Deze ambtenaren zijn bevoegd van den inhoud der brieven kennis te nemen en te beoordeelen of zij al of niet aan de gevangenen zullen afgegeven worden of voor hen verzonden worden.

(3) De door de gevangenen te verzenden brieven worden alvorens ze aan de in het vorige art. bedoelde gezaghebbenden worden afgegeven, ingeschreven in een daarvoor bestemd register, waarin de datum van ontvangst en die van afgifte der brieven worden vermeld.

(4) Brieven, die niet mogen worden uitgereikt of verzonden, worden vernietigd, tenzij de in het eerste lid van dit art. bedoelde gezaghebbenden daaromtrent anders mochten beslissen.

(5) Voor zoover niet bij de wettelijke bepalingen, welke het onderzoek in strafzaken regelen, anders is bepaald, worden de aan den raadsman in strafzaken gerichte brieven van gevangenen of van deze afkomstige brieven ongeopend doorgezonden of afgezonden.

(6) In de huishoudelijke reglementen voor de gevangenen worden door den Directeur van Justitie zoo noodig nadere voorschriften gegeven omtrent het schrijven en verzenden van brieven, afkomstig van de onder b van het eerste lid van dit art. bedoelde gevangenen.

(7) De bepalingen van dit art. zijn niet toepasselijk op gegijzelden.

(8) (Toeg. S. 20-416.) Waar in dit art. van brieven wordt gesproken, worden daarmede ook bedoeld telegrammen, gedruken en alle andere bescheiden of voorwerpen, welke kunnen dienen om mededeelingen, van welken aard ook, over te brengen.

45. (1) Alle gevangenen mogen vrijelijk verzoeken en klachten inbrengen bij de bevoegde macht.

(2) Op anonyme, door vorm of inhoud onbehoorlijke, en op beuzelachtige verzoeken of klachten wordt geen acht geslagen.

(3) Het opzettelijk vermelden van onware feiten in verzoeken of klachten wordt, voor zoover zulks niet tot een strafvervolgung aanleiding geeft, als in strijd met de tucht in de gevangenis, overeenkomstig de bepalingen van dit reglement gestraft.

(4) Verzoek- of klaagschriften worden ingediend bij het hoofd van de gevangenis, die ze, voor zoover gericht aan hooger geplaatsten ongeacht

⁽¹⁾ S. 31-168, 423: in de gvtsl. v. Jav. Mad. de(n) ass.-res.

het bepaalde bij het vorige art. ongeopend doorzendt aan het opgegeven adres.

46. Voorschriften betreffende het openen en sluiten der lokalen, het bewaren der sleutels, het ontsteken en uitdooven van lichten en vuren in de gevangenis enz. worden opgenomen in de huishoudelijke reglementen der gevangenissen.

HOOFDSTUK VI.

Van het toelaten van bezoekers in de gevangenis.

47. (1) De voorzitters van rechtbanken, de commissies uit rechterlijke colleges, zoomede de Hoofden van gewestelijk en die van plaatselijk bestuur ⁽¹⁾ hebben te allen tijde toegang tot de in hun amtsgebied gelegen gevangenissen.

(2) Eveneens wordt steeds toegang verleend aan ambtenaren en beambten, die voor de uitoefening van hun dienst de gevangenis moeten bezoeken, terwijl aan het bezoek van godsdienstleeraren, zendelingen, leden van vereenigingen tot steun van ontslagen gevangenen, zoo weinig mogelijk belemmeringen in den weg worden gelegd.

(3) Het hoofd der gevangenis kan eischen dat, hem onbekende, bezoekers waar maken, dat zij inderdaad zijn voor wie zij zich uitgeven.

48. (1) Behalve de bezoeken, bedoeld in het tweede lid van art. 47, kan aan alle gevangenen worden vergund bezoeken te ontvangen van hunne betrekkingen en vrienden.

(2) Deze vergunning wordt schriftelijk verleend voor :

a. de gevangenen die als verdachte of als beklaagde, in een strafvervolgung zijn betrokken, door het met de vervolging belaste gezag, of wel, zoolang de zaak in gerechtelijke instructie is, door den rechter(raadsheer)-commissaris, die met de instructie is belast ;

b. alle andere gevangenen door het Hoofd van plaatselijk bestuur ⁽²⁾, dan wel indien aan het hoofd der gevangenis een directeur is gesteld, door dezen.

(3) De verleende schriftelijke vergunning wordt bij het bezoek afgegeven aan den beambte, die met het houden van toezicht in de gevangenis is belast.

(4) Geen vergunning tot bezoek wordt verleend, zoodra de gevangene in het belang van het rechterlijke onderzoek buiten toegang is geplaatst.

(5) Voor zoover niet bij de wettelijke bepalingen, welke het onderzoek in strafzaken regelen, anders is bepaald, heeft de raadsman in strafzaken toegang tot den gevangene en kan hij hem zoo vaak hij verkiest, behoudens het vereischte toezicht, alleen spreken.

(6) Zooveel mogelijk worden in iedere gevangenis een of meerdere vertrekken voor het ontvangen van bezoeken bestemd.

(7) Voorschriften omtrent de dagen en uren, waarop de onderscheiden categorieën van gevangenen bezoeken mogen ontvangen, het daarbij uit te oefenen toezicht en de te treffen voorzorgsmaatregelen, worden opgenomen in de huishoudelijke reglementen der gevangenissen.

HOOFDSTUK VII.

Van de verdeling in klassen van de tot gevangenisstraf veroordeelden.

49. De tot gevangenisstraf veroordeelden worden verdeeld in vier klassen.

50. (1) Tot de eerste klasse behooren :

a. de tot levenslange gevangenisstraf veroordeelden ;

⁽¹⁾ Krachtens S. 31-168, 423 jo. 39-288 wordt voor de gvtslanden v. Jav. Mad. ipv. „zoomede de Hoofden v. gewestel. en die van plaatselijk bestuur” gelezen : „de gouverneurs, de residenten, de regenten en de assistent-residenten”.

Zie voor overdracht der bemoeienissen v. d. Hoofden v. gewestelijk bestuur in de Vorstenl. en de buitengew. S. 28-241 en 38-370 jo. 264, bl. 231v.

⁽²⁾ S. 31-168, 423 : in de gvtsl. v. Jav. Mad. den ass.-res.

b. de tot tijdelijke gevangenisstraf veroordeelden, die onhandelbaar zijn of gevaar opleveren voor de veiligheid van het gevangenispersoneel of van hunne medegevangenen

(2) De veroordeelden behorende tot deze klasse worden van alle andere veroordeelden afgezonderd gehouden.

(3) Zij worden zoo mogelijk in een bijzondere strafgevangenis opgesloten en binnen de gevangensmuren onder strenge bewaking tewerkgesteld.

(4) (*Gew. S. 27-99.*) Bij voorbeeldig gedrag, gedurende een jaar, kunnen de tot tijdelijke gevangenisstraf veroordeelden dezer klasse tot de tweede klasse bevorderd worden.

51. (*Gew. S. 27-99.*) Tot de tweede klasse behoreen :

a. de tot langer dan drie maanden gevangenisstraf veroordeelden bij den aanvang hunner straf, voor zoover zij niet in aanmerking komen voor plaatsing in de eerste klasse ;

b. de tot gevangenisstraf veroordeelden der eerste klasse, die tot de tweede klasse bevorderd zijn ;

c. de tot gevangenisstraf veroordeelden der derde klasse, die in de tweede klasse zijn teruggesteld.

52. (1) (*Gew. S. 27-99.*) In de derde klasse worden geplaatst de tot gevangenisstraf veroordeelden der tweede klasse, die zich gedurende 6 achtereenvolgende maanden voorbeeldig hebben gedragen.

(2) Bij berispelijk gedrag van zoodanigen aard, dat een der straffen, genoemd onder b t/m d van art. 69, moet worden opgelegd, worden de veroordeelden der derde klasse teruggeplaatst in de tweede klasse.

53. (1) (*Gew. S. 27-99.*) Tot de vierde klasse behoreen alle tot gevangenisstraf voor drie maanden of korter veroordeelden.

(2) Zij worden, waar mogelijk, niet met gevangenis gestraften der andere klassen in eenzelfde vertrek gehuisvest.

54. (1) Plaatsing in de eerste klasse en bevordering naar de tweede klasse van tot tijdelijke gevangenisstraf veroordeelden geschiedt door het Hoofd van het Gevangeniswezen, op voorstel van het Hoofd van plaatselijk bestuur ⁽¹⁾ of, indien aan het hoofd der gevangenis een directeur is gesteld, van dezen.

(2) Bevorderingen van de tweede naar de derde klasse en, omgekeerd terugplaatsing van de derde naar de tweede klasse geschiedt door den ambtenaar, die de bevoegdheid heeft tot het opleggen van disciplinaire straffen aan gevangenen.

55. (*Gew. S. 27-99.*) De tot gevangenisstraf veroordeelde der derde klasse kan, wanneer hij twee derden en ten minste negen maanden van zijn straf heeft ondergaan, worden voorgedragen voor voorwaardelijke invrijheidstelling.

56. Met inachtneming van het bepaalde in dit reglement, worden in de huishoudelijke reglementen der gevangnissen voorschriften opgenomen omtrent het dragen van onderscheidingsteekenen door de verschillende klassen der tot gevangenisstraf veroordeelden, zoomede omtrent de toekenning van voorrechten aan de veroordeelden der derde en der vierde klasse.

HOOFDSTUK VIII.

Van den arbeid en de belooningen voor den arbeid.

57. (1) Alle tot vrijheidsstraf veroordeelden zijn tot arbeid verplicht.

(2) De tot gevangenisstraf en de tot hechtenis veroordeelden kunnen verplicht worden arbeid te verrichten, zoowel binnen als buiten de muren der gevangenis, waarin zij zijn opgenomen.

(3) Aan den tot hechtenis veroordeelde wordt lichtere arbeid opgedragen dan aan den tot gevangenisstraf veroordeelde.

(4) Arbeid buiten de gevangenis wordt niet opgedragen aan :

a. de in het eerste lid van art. 50 bedoelde veroordeelden ;

⁽¹⁾ S. 31-168, 423 : in de gvtstl. v. Jav. Mad. den ass.-res.

b. vrouwen ;

c. veroordeelden, die daarvoor na geneeskundig onderzoek ongeschikt blijken te zijn ;

d. veroordeelden, die daarvan bij rechterlijke uitspraak zijn vrijgesteld.

58. (1) De aard van den arbeid der tot gevangenisstraf en der tot hechtenis veroordeelden wordt door den Directeur van Justitie geregeld.

(2) Veroordeelden die buiten de gevangenis mogen worden tewerkgesteld, kunnen tegen vergoeding en op door den Directeur van Justitie te bepalen voorwaarden, worden werkzaam gesteld ten behoeve van andere takken van dienst, zoomede ten behoeve van gewesten en gedeelten van gewesten (a) met eigen geldmiddelen.

(3) Het bedrag der vergoeding, bedoeld in het vorige lid, wordt door den Directeur van Justitie vastgesteld in overeenstemming met de waarde, die aan den arbeid der veroordeelden ter plaatse van tewerkstelling mag worden toegekend.

59. (1) De directeur der gevangenis dan wel, voor gevangenen aan het hoofd waarvan geen directeur is gesteld, het Hoofd van plaatselijk bestuur (1), is, met inachtneming van de bepalingen van dit reglement en de aanwijzingen van het Hoofd van het Gevangeniswezen, belast met de regeling van den arbeid der gevangenen.

(2) Voor alle werkzaamheden ten behoeve der gevangenis worden zooveel mogelijk gevangenen en in de eerste plaats veroordeelden gebezigd ; gegijzelden en in voorloopige hechtenis gestelden mogen niet tot arbeid worden gedwongen.

(3) Zoowel bij het werk als elders wordt nauwlettend zorg gedragen, dat de veroordeelde kinderen beneden de zestien jaar oud niet in aanraking komen met volwassen gevangenen.

(4) Binnen de grenzen der daarvoor bij de begroting toegestane credieten, worden door den Directeur van Justitie fondsen beschikbaar gesteld tot het aanschaffen van werktuigen, gereedschappen en grondstoffen en het bekostigen van al wat vereischt wordt om het verrichten van arbeid door gevangenen, die niet op den voet van het bepaalde bij het vorige art. ten behoeve van andere takken van dienst, zoomede van gewesten en gedeelten van gewesten (a) met eigen geldmiddelen zijn afgestaan, mogelijk te maken.

(5) De arbeid van de in het vorige lid bedoelde gevangenen wordt zooveel mogelijk dienstbaar gemaakt aan de behoeften van de verschillende takken van 's Lands dienst.

(6) De vervaardigde voorwerpen, die daartoe niet kunnen dienen, worden op de voor den Lande meest voordeelige wijze verkocht.

(7) De opbrengst van den arbeid der gevangenen komt ten bate van den Lande en wordt, voor zoover geen regularisatie plaats heeft, in 's Lands kas gestort.

60. (1) Gegijzelden en in voorloopige hechtenis gestelden worden, waar mogelijk, in de gelegenheid gesteld, binnen de muren der gevangenis, hetzij ten dienste van den Lande, hetzij ten behoeve van particuliere personen of instellingen, arbeid te verrichten.

(2) De opbrengst komt geheel ten bate van hem of haar die den arbeid heeft verricht.

61. Naar regelen door den Directeur van Justitie te stellen, kunnen geldelijke belooningen worden toegekend aan :

a. veroordeelden, voor boven hunne dagtaak verrichten arbeid ;

b. gegijzelden en in voorloopige hechtenis gestelden voor ten dienste van den Lande vrijwillig verrichten arbeid. (S. 29—42.)

62. (1) Met inbegrip van den tijd, benoodigd om zich van de gevangenis naar het werk te begeven en terug te keeren, bedraagt de werktijd per dag voor :

a. tot gevangenisstraf veroordeelden 9 uur en

(a) In de buitengew. leze men residenties ipv. gewesten : S. 38—370 jo. 264, bl. 232.

(1) S. 31—168, 423 : in de gvtsl. v. Jav. Mad. de ass.-res.

b. tot hechtenis veroordeelden 8 uur.

(2) Nadat ongeveer de helft van den werktijd verstreken is wordt een rust van minstens $1\frac{1}{2}$ uur gegeven.

(3) De tijdstippen van aanvang en beëindiging der dagelijksche werkzaamheden en van den rusttijd worden in de huishoudelijke reglementen der gevangenen aangegeven.

63. (1) Buiten dringende noodzakelijkheid ter beoordeeling van het Hoofd van het Gevangeniswezen ⁽¹⁾, mogen de veroordeelden, behalve voor werkzaamheden die den dagelijkschen dienst der gevangenis betreffen, niet tegen hunnen wil worden tewerkgesteld op Zondag, den verjaardag der Koningin en de voornaamste feestdagen van den godsdienst dien zij belijden.

(2) In de huishoudelijke reglementen der gevangenen worden de in het vorige lid bedoelde godsdienstige feestdagen nader aangegeven.

(3) Voor zoover de gevangenen op vrije dagen geen vrijwilligen arbeid verrichten of gepaste bezigheid hebben, worden zij, waar mogelijk, in de gelegenheid gesteld, onder toezicht en behoorlijke leiding lichaams-oefeningen te houden.

64. (1) (*Gew. S. 25-184.*) Tot vrijheidsstraf veroordeelden, ten aanzien van wie bij de rechterlijke uitspraak is bepaald, dat hun door het Hoofd van plaatselijk bestuur ⁽²⁾ kan worden vergund de uren buiten den werktijd in vrijheid door te brengen, worden gedurende die vrije uren in elk opzicht als vrije personen beschouwd en behandeld.

(2) (*Gew. S. 25-184.*) Indien zij, anders dan om redenen van hun wil onafhankelijk, niet op den bepaalden tijd en de aangegeven plaats aanwezig zijn om de hun opgedragen werkzaamheden te verrichten, dan wel indien zij zich aan wangedrag schuldig maken, ondergaan zij verder hun straf op de gewone wijze.

(3) Indien daaraan behoefte blijkt te bestaan, wordt voor de huisvesting van de in het eerste lid bedoelde veroordeelden buiten doch zoo dicht mogelijk bij de gevangenis, een geschikt verblijf ingericht.

HOOFDSTUK IX.

Onderwijs en Godsdienstoefeningen.

65. (1) De Gouverneur-Generaal bepaalt in welke gevangenen en in welke vakken aan de daarvoor in aanmerking komende gevangenen onderwijs zal worden gegeven.

(2) Het onderwijzende personeel wordt door den Directeur van Justitie, zoo noodig in overleg met den Directeur van Onderwijs en Eeredienst, aangewezen.

(3) In de huishoudelijke reglementen der in het eerste lid bedoelde gevangenen worden omtrent den duur van het onderwijs, de uren waarop dit zal worden gegeven, zoomede omtrent de verplichting tot het volgen van onderwijs door sommige categorieën van gevangenen, nadere voorschriften gegeven.

66. (1) (*Gew. S. 19-268; 24-304.*) Na verkregen toestemming van den Directeur van Justitie wordt in de gevangenen gelegenheid gegeven om:

a. godsdienstoefeningen te houden voor de gevangenen, die daartoe het verzoek doen;

b. ten behoeve van de gevangenen, die daartegen geen bezwaar hebben, godsdienstondericht of andere voorlichting op religieus of wijsgeerig gebied te geven.

(2) (*Gew. S. 19-268.*) In de huishoudelijke reglementen der gevangenen worden omtrent het in het eerste lid bedoeld onderricht en de godsdienstoefeningen nadere voorschriften opgenomen. (*Op landswerkinrichtingen is art. 66 van toepassing, S. 36-160 art. 9*.*)

⁽¹⁾ S. 35-49 jo. 39-288: in de gouvtsl. v. Jav. Mad. den resident.

S. 37-568: in de Vorstenlanden den ass.-res.-afd.hoofd.

⁽²⁾ S. 31-168, 423: in de gytsl. v. Jav. Mad. den ass.-res.

HOOFDSTUK X.

Van de handhaving van de tucht.

(*Krachtens S. 36—160 art. 10 zijn op landswerkinrichtingen van toepassing artt. 67, 68, 69¹, 70—72, 73^{1,2}, 77, 78 v. h. Gestichtenregl.*)

67. (1) Het hoofd der gevangenis is verantwoordelijk voor de handhaving van de tucht in de onder zijn beheer staande gevangenis.

(2) Bijgestaan door het hem ondergeschikte personeel der gevangenis waakt hij tegen ontvluchtingen en doet al het mogelijke om wanordelijkheden onder de gevangenen te voorkomen.

(3) Hij draagt zorg, dat het personeel der gevangenis zich onthoudt van handelingen, welke het ontzag der gevangenen voor dat personeel zouden kunnen schaden of gevoelens van wraak of haat bij de gevangenen zouden kunnen opwekken.

(4) Personeel dat zich aan handelingen, als in het vorige lid bedoeld, schuldig maakt wordt door het hoofd der gevangenis ontslagen, dan wel, zoo hij de bevoegdheid daartoe niet bezit, voor ontslag voorgedragen.

68. (1) De Hoofden van plaatselijk bestuur ⁽¹⁾ en de directeurs van gevangenissen zijn bevoegd de gevangenen opgenomen in de onder hun beheer staande gevangenissen wegens schending der orde en tucht te straffen.

(2) De straffen worden opgelegd na verhoor van den beschuldigde, zijnen aanklager en de getuigen.

(3) Van de klacht, bewijsmiddelen en beslissingen wordt aanteekening gehouden in een afzonderlijk register.

(4) Een afschrift van dit register wordt maandelijks door den strafoplegger aan het Hoofd van het Gevangeniswezen toegezonden.

(5) Het Hoofd van het Gevangeniswezen is bevoegd om naar aanleiding van den inhoud dezer registers, aan de betrokken ambtenaren de noodige opmerkingen te maken of hen van voorschriften te voorzien.

69. (1) De ondervolgende straffen kunnen, wegens het plegen van vergripen tegen orde en tucht, aan de gevangenen worden opgelegd :

a. onthouding van krachtens dit reglement of het huishoudelijke reglement der gevangenis verleende voorrechten of gunsten voor niet langer dan één maand ;

b. eenzame opsluiting voor niet langer dan acht dagen ;

c. eenzame opsluiting voor niet langer dan acht dagen om den anderen dag op water en rijst :

d. eenzame opsluiting voor niet langer dan acht dagen om den anderen dag op water en rijst en gesloten in ijzeren boeien, alles onverminderd de straffen bij algemeene verordening tegen overtreding en misdrijf bedreigd

Bij ord. van 30 Maart 1948, S. 48—77, is de straf van rotingslagen afgeschaft.

Ingevolge genoemd S. zijn het tweede en derde lid van art. 69 vervallen en is het eerste lid van art. 70 gewijzigd.

70. (1) (*Gew. S. 26—563; 48—77.*) Gedurende den tijd, dat de in art. 69b t/m d vermelde straffen worden ondergaan, is de gevangene tevens verstoken van alle voorrechten en gunsten welke hij anders zoude genieten en mag hem niets boven en behalve het hem door den Lande verstrekte rantsoen worden uitgereikt.

(2) Behooren tot dat rantsoen sirih of tabak, dan wordt de verstrekking daarvan gestaakt gedurende den tijd, dat de in het vorige lid bedoelde straffen worden ondergaan.

(3) Bepaalde onwil om te arbeiden, verzet, belediging of bedreiging tegen een der ambtenaren of beambten met het toezicht over of in de

⁽¹⁾ S. 31—168, 423 : in de gvtsl. v. Jav. Mad. de ass.-res.

gevangenis belast en ontvlichting worden nimmer alleen gestraft met de straf, bedoeld onder a van art. 69.

71. (1) De straf van eenzame opsluiting wordt ondergaan door afzonderlijke plaatsing in een gesloten cel, zonder toespraak dan die van eenen geestelijke, godsdienstleeraar of een der ambtenaren met het toezicht over de gevangenis belast.

(2) In gevangenissen, waar bij elk der cellen geene afzonderlijke lucht-plaats met badgelegenheid is aangebracht, wordt iedere met eenzame opsluiting gestrafte twee keeren daags gedurende één uur in de gelegenheid gesteld zich onder toezicht te baden en in de open lucht te bewegen.

(3) Het is aan het met het toezicht belaste personeel ten strengste verboden den gestrafte buiten noodzaak toe te spreken.

(4) Aan den met eenzame opsluiting gestrafte wordt zooveel mogelijk zware arbeid op taak opgelegd.

72. (1) Ieder gevangene, die de hem verstrekte kleding, ligging, gereedschappen of wel hout, of ijzer- of metselwerk der gevangenis of andere hem niet toebehoorende goederen moedwillig beschadigt, vernielt of zoek maakt, is onverminderd de hem op te leggen straf, tot vergoeding gehouden.

(2) Hiertoe kunnen de door hem in bewaring gegeven gelden, dan wel de bij art. 61 bedoelde geldelijke belooningen worden aangewend, terwijl, indien de gevangene geen gelden bezit, de verstrekking van siri en tabak zoo lang kan worden gestaakt, totdat het bedrag der opgelegde vergoeding hierdoor is bespaard.

73. (1) In geval van feitelijk verzet en ernstige poging tot rustverstoring is het hoofd der gevangenis dan wel de ambtenaar of beambte, die tijdelijk als zoodanig optreedt, gerechtigd de daders of belhamels eenzaam op te sluiten en desnoods in de boeien te sluiten.

(2) Hiervan geeft het hoofd der gevangenis, geen directeur zijnde, onmiddellijk kennis aan het Hoofd van plaatselijk bestuur. ⁽¹⁾

(3) In afwachting van de beslissing op een voorstel tot plaatsing in de eerste klasse als bedoeld in art. 54, kunnen op last van den gezaghebbende, die een zoodanig voorstel heeft gedaan, onhandelbare en gevaarlijke veroordeelden voorloopig eenzaam worden opgesloten.

(4) Van dezen last wordt melding gemaakt in het register van opgelegde straffen.

De 5e en 6e alinea, toeg. bij S. 21-591, zijn vervallen ingevolge S. 27-99.

74. (1) In de gevangenissen, waarbij een militaire wacht is geplaatst, is deze verplicht den ambtenaar of beambte, op het oogenblik, dat de hulp gevraagd wordt, als hoogste gezaghebbende in de gevangenis aanwezig, op diens aanvraag steeds den sterken arm te verleen.

(2) De verantwoordelijkheid berust dan bij hem, die de hulp der wacht heeft aangevraagd.

75. (1) De consignes voor de bij de gevangenissen geplaatste militaire wachten worden door den plaatselijken militairen commandant vastgesteld in overeenstemming met het Hoofd van plaatselijk bestuur ⁽¹⁾ of den directeur der gevangenis, onder wiens dadelijk beheer de gevangenis is gesteld en door dien commandant op de gebruikelijke wijze bekend gemaakt.

(2) Behoorlijk gewaarmerkte afschriften der betreffende garnizoens-orders moeten steeds in de gevangenis aanwezig zijn.

76. Indien bij de gevangenis een wacht der algemeene of gewapende politie is geplaatst, is het bepaalde bij de artt. 74 en 75 van toepassing, met dien verstande dat de in laatstgenoemd art. aan den plaatselijk(en) militairen commandant opgedragen bevoegdheid wordt uitgeoefend door het hoogste ter plaatse aanwezige gezag dat over de politiewacht te bevelen heeft.

⁽¹⁾ S. 31-168, 423: in de gvt-l. v. Jav. Mad. den 1887-tes.

77. (1) De met de bewaking van gevangenen belaste personen zijn ook buiten het geval omschreven in art. 49 van het Wetboek van Strafrecht bevoegd van hunne wapens gebruik te maken :

a. tegenover gevangenen, die zich tegen hunne bewakers verzetten, of die door samenrotting gevaar doen ontstaan voor de orde en aan een herhaald bevel om het verzet te staken of uiteen te gaan niet gehoorzamen ;

b. tegenover gevangenen, die vluchten of een poging doen tot ontvluchting en na herhaald daartoe gegeven bevel zich niet aan hunne bewakers overgeven ;

c. tegenover gevangenen, die bij een ontvluchting of eene poging tot ontvluchting van hunne medegevangenen behulpzaam zijn en aan een herhaald bevel om zich daarvan te onthouden niet gehoorzamen.

(2) Van de wapens mag slechts worden gebruik gemaakt, indien te voorzien is, dat andere wettige maatregelen tot herstel der orde, tot voorkoming van ontvluchting of tot wederopvatting van den vluchteling zullen falen.

(3) Indien van de wapenen gebruik gemaakt is, wordt daarvan onmiddellijk kennis gegeven aan het Hoofd van plaatselijk bestuur en aan het Hoofd van het Gevangeniswezen. *Ingevolge S. 31-168, 423 jo. 39-288 wordt voor de gvtsl. v. Jav. Mad. het 3e lid gelezen :* (3) Indien van de wapenen gebruik gemaakt is wordt daarvan onmiddellijk kennis gegeven aan het Hoofd van het Gevangeniswezen en aan den assistent-resident, die verplicht is terzake aanstonds den resident te rapporteeren en den regent in te lichten.

78. Is een gevangene een disciplinaire straf opgelegd, die nog niet of nog niet geheel is ondergaan op het tijdstip, dat hij wegens het verstrijken van zijne vrijheidsstraf of om andere redenen, op vrije voeten moet worden gesteld, dan moet hij toch worden ontslagen.

HOOFDSTUK XI.

Van de zorg voor de gezondheid der gevangenen.

79. (1) Waar mogelijk wordt voor elke gevangenis een geneeskundige aangewezen, die belast is met den dienst in de gevangenis.

(2) Indien geen geneeskundige kan worden aangewezen, wordt door het Hoofd van plaatselijk bestuur ⁽¹⁾ op de meest doeltreffende wijze in het gemis aan geneeskundige hulp voorzien.

80. (1) Het hoofd der gevangenis draagt zorg, dat in de gevangenis de grootst mogelijke reinheid heerscht en de gevangenen de hun verstrekte kleeding en ligging in zindelijken staat houden.

(2) Elken ochtend, zoo spoedig mogelijk na het ontsluiten der kamers, wordt naar de gezondheid der gevangenen onderzoek gedaan.

(3) (*Gew. S. 20-416.*) Gevangenen, die ziek worden bevonden, of zich ziek melden, worden ingeschreven in een ziekenregister volgens een door den Directeur van Justitie vast te stellen model; daarenboven wordt voor elken gevangene van de categorieën, voor welke zulks door den Directeur van Justitie is voorgeschreven, een ziektenboekje aangelegd, waarvan het model eveneens door dit Departementshoofd wordt vastgesteld; de met dien dienst in de gevangenis belaste geneesheer teekent in het ziekenregister en in het ziektenboekje voor elken gevangene den aard der ziekte en zoodanige andere gegevens aan, als door den Directeur van Justitie in overleg met het Hoofd van den Burgerlijken Geneeskundigen Dienst zal worden voorgeschreven.

(4) Zij die zich niet in staat gevoelen tot arbeiden, worden in afwachting van het onderzoek van den geneeskundige in een daarvoor bestemd lokaal der gevangenis opgenomen.

(1) S. 31-168, 423 : in de gvtsl. v. Jav. Mad. den ass.-res.

(5) (*Gew. S. 20—416.*) Op het uur van het ziekenrapport worden de in het derde en vierde lid bedoelde gevangenen voor den geneeskundige gebracht.

(6) Op dat uur moeten tevens voor den geneeskundige verschijnen de nieuw opgenomen gevangenen voor het onderzoek bedoeld in art. 35, en de veroordeelden, die geneeskundig onderzocht moeten worden ter beoordeeling of zij al dan niet geschikt zijn voor arbeid buiten de gevangenis.

(7) Wanneer na het houden van het ziekenrapport gevangenen ziekteverschijnselen vertoonen van ernstigen aard, geeft het hoofd der gevangenis hiervan onmiddellijk kennis aan den geneeskundige belast met den dienst in de gevangenis.

(8) Waar mogelijk worden alle gevangenen eenmaal 's weeks aan een geneeskundig onderzoek onderworpen.

81. (1) Zieke gevangenen worden waar mogelijk binnen de gevangenis verpleegd.

(2) Indien de geneeskundige belast met den dienst in de gevangenis, of — waar deze ontbreekt — het Hoofd van plaatselijk bestuur ⁽¹⁾, dit noodig oordeelt, kunnen zieke gevangenen in een hospitaal of ziekeninrichting ter plaatse worden opgenomen.

(3) In bijzondere gevallen kan de Directeur van Justitie machtiging verleenen zieke gevangenen, voor wie zulks door den geneeskundige belast met den dienst in de gevangenis dringend noodig wordt geoordeeld, in een ziekeninrichting elders te doen verplegen.

(4) In de gevallen bedoeld in het tweede en derde lid blijven de gevangenen in administratie bij de gevangenis, waarin zij zijn opgenomen.

82. Zieke gevangenen, die wegens het verstrijken van hun straftijd zouden moeten worden ontslagen, kunnen, indien zulks door den geneeskundige noodig wordt geoordeeld, tot hun volledig herstel in de ziekeninrichting der gevangenis verblijven.

83. In de huishoudelijke reglementen der gevangenissen worden zoo noodig nadere voorschriften opgenomen omtrent den dienst van den geneeskundige en het verplegingspersoneel, zoomede voor de behandeling der zieke gevangenen.

HOOFDSTUK XII.

Van de voeding, de kleding en de ligging der gevangenen.

84. (1) De Gouverneur-Generaal bepaalt welke artikelen en welke hoeveelheden per hoofd en per dag ten behoeve van de voeding, het sirihpruimen of het rooken der verschillende categorieën van gevangenen van Landswege worden verstrekt. (*S. 22—202 jis. 23—563, 31—358.*)

(2) In de huishoudelijke reglementen der gevangenissen worden voorschriften opgenomen omtrent de wijze van bereiding der spijzen, de dagelijkse verstrekking der maaltijden, de uren, waarop deze plaats hebben en het eet- en drinkerei, dat aan de verschillende categorieën van gevangenen ten gebruike wordt gegeven.

(3) In bijzondere gevallen kan de Directeur van Justitie toestaan, dat in plaats van de voorgeschreven sirih of tabak de geldswaarde daarvan aan de gevangenen wordt te goed gedaan.

(4) Over de in het vorige lid bedoelde gelden mogen de gevangenen geheel beschikken voor de aanschaffing van geoorloofde versnaperingen.

85. (1) De toebereiding der spijzen geschiedt waar mogelijk binnen de gevangenis.

(2) Het hoofd der gevangenis draagt zorg, dat die bereiding op behoorlijke wijze en voor iederen maaltijd afzonderlijk plaats vindt en daarbij de grootst mogelijke zindelijkheid wordt betracht.

(3) Indien de levering der voeding, dan wel die der hoofdvoedingsmiddelen, is uitbesteed, waakt het hoofd der gevangenis voor de stipte naleving der bepalingen van de overeenkomst.

⁽¹⁾ S. 31—168, 423 : in de gvtsl. v. Jav. Mad. de ass.-res.

(4) Een exemplaar van de betrekkelijke voorwaarden van levering behoort steeds in de gevangenis beschikbaar te zijn.

86. (1) Binnen het bereik van alle gevangenen moet steeds zuiver drinkwater in goed gesloten vaten of kannen voorhanden zijn.

(2) Zoo noodig wordt het drinkwater vooraf gekookt.

(3) Waar mogelijk wordt voor de gevangenen eenmaal per dag warm water beschikbaar gesteld.

87. (1) De Gouverneur-Generaal bepaalt welke kleedingstukken en hoeveel stuks per jaar en per hoofd van Landswege aan de verschillende categorieën en klassen van gevangenen ten gebruike worden gegeven. (S. 18—200.)

(2) De snit en de stof dier kleedingstukken worden door den Directeur van Justitie aangegeven.

88. (1) (*Gew. S. 26—563.*) Met uitzondering van de veroordeelden, aan wie is vergund de uren buiten den werktijd in vrijheid door te brengen, dragen alle tot vrijheidsstraf veroordeelden de kleeding, welke voor de categorie of klasse waartoe zij behooren, is voorgeschreven. (S. 18—200.)

(2) Aan de tot gevangenisstraf voor een jaar of korter veroordeelden, zoomede aan de tot hechtenis veroordeelden, die niet reeds krachtens het bepaalde in het vorige lid van het dragen van gevangenskleding zijn vrijgesteld, kan door het Hoofd van plaatselijk bestuur ⁽¹⁾, dan wel den directeur der gevangenis, indien een zoodanig ambtenaar aan het hoofd der gevangenis staat, worden vergund hunne eigen kleeding te dragen.

(3) Andere gevangenen dan die bedoeld in het eerste lid ontvangen van Landswege geen kleeding, ten ware zij onmogelijk daarin zelve kunnen voorzien; alsdan is zij gelijk aan die der tot hechtenis veroordeelden van hunnen landaard.

89. (1) De gevangenskleding blijft het eigendom van den Lande en wordt bij ontslag van den gevangene weder ingenomen.

(2) Aan gevangenen, die bij hun ontslag geen eigen kleeding hebben en geen middelen bezitten om daarin te voorzien, kan het hoogst noodige worden gelaten.

(3) Vermaken, ruilen of weggeven van kleeren is ten strengste verboden.

(4) Voor zoover daarin niet op andere wijze is voorzien, houden de gevangenen de hun in gebruik gegeven kleeding in goeden en zindelijken staat.

(5) Voor het wasschen van gevangenskleding wordt van Landswege de noodige zeep verstrekt.

90. (1) De Gouverneur-Generaal bepaalt welke artikelen ten behoeve van de ligging der verschillende categorieën van gevangenen van Landswege per hoofd zullen worden verstrekt. (S. 18—200.)

(2) De Directeur van Justitie is bevoegd, binnen de grenzen der daarvoor bij de begrooting toegestane fondsen, het noodige te verrichten voor de aanschaffing en het onderhoud van huisraad en huishoudelijke artikelen, benoodigd voor de huisvesting der gevangenen.

91. (1) In iedere gevangenis wordt de bestemming van elke afdeeling en van elk lokaal op duidelijke wijze aangegeven.

(2) Boven de deur van elk gevangenenlokaal wordt het aantal gevangenen, dat daarin kan worden gehuisvest, goed zichtbaar vermeld.

(3) De lokalen en vertrekken der gevangenis mogen voor geen andere doeleinden worden aangewend dan waarvoor zij bestemd zijn.

92. (1) De gemeenschappelijke slaapkamers der gevangenen worden bij het intreden van de duisternis zoodanig verlicht, dat het gevangenenpersoneel, zonder binnen te treden, elk lokaal geheel kan overzien.

(2) Indien gedurende den nacht het binnen treden van gevangenen-lokalen door het bewakingspersoneel noodzakelijk is, zal dit, waar mogelijk, steeds door twee personen moeten geschieden.

⁽¹⁾ S. 31—168, 423: in de gvtsl. v. Jav. Mad. den ass.-rds.

HOOFDSTUK XIII.

Van de lotsverbetering der gevangenen.

93. (1) Met inachtneming van de bepalingen van dit reglement kunnen de gegijzelden, de voorloopig aangehouden en de tot hechtenis veroordeelden, desverkiezende, voor eigen rekening in voeding en ligging voorzien en zich alles verschaffen, wat tot verzachting van hun lot kan strekken.

(2) Aan de gegijzelden en voorloopig aangehouden wordt bovendien alles vergund, wat met de orde in de gevangenis, hunne bewaking en de bepalingen van het huishoudelijk reglement der gevangenis, waarin zij zijn opgenomen, niet onvereinigbaar is.

94. (1) De gelden, bestemd voor het doen van uitgaven als in art. 93 bedoeld, worden door het hoofd der gevangenis beheerd, die daarvan, voor elken gevangene afzonderlijk, een rekening aanhoudt.

(2) De verschaffing van eetwaren en versnaperingen aan gevangenen geschiedt uitsluitend onder toezicht en verantwoordelijkheid van het hoofd der gevangenis of een door dezen aan te wijzen gevangenisbeambte.

(3) Schadelijke of bedorven spijzen worden evenmin als sterk of kwalijk riekende vruchten of versnaperingen ten behoeve van gevangenen aangekocht of aan hen afgegeven.

(4) Opium, sterke drank, wijn of bier mogen slechts op schriftelijken last van den geneeskundige belast met den dienst in de gevangenis aan gevangenen worden verstrekt.

95. (1) Het personeel der gevangenis mag van de aanschaffingen bedoeld in de artt. 93 en 94 geen voordeel trekken.

(2) Een door het hoofd der gevangenis gewaarmerkt tarief, waarop de prijzen staan vermeld van artikelen, welke geregeld door de gevangenen kunnen worden aangeschaft, wordt op een goed zichtbare plaats in de gevangenis opgehangen.

96. (1) Van de geldelijke belooningen aan veroordeelden toegekend, krachtens het bepaalde bij art. 61, kan een door den Directeur van Justitie te bepalen gedeelte worden bestemd voor de aanschaffing van versnaperingen.

(2) Op deze aanschaffingen is het bepaalde bij de artt. 94 en 95 van toepassing.

97. (1) Het overblijvende gedeelte van de in het eerste lid van art. 96 bedoelde gelden wordt voor den veroordeelde bewaard en vormt zijn uitgaanskas.

(2) De uitgaanskas van een gevangene kan, overeenkomstig door den Directeur van Justitie te stellen regelen aan een instelling of een persoon worden toevertrouwd ten einde hetzij ineens, hetzij in gedeelten aan den ontslagen gevangene te worden uitgekeerd.

HOOFDSTUK XIV.

Bepalingen van verschillenden aard.

98. (1) De Directeur van Justitie stelt de modellen vast van de boeken, registers en staten welke in de gevangnissen moeten worden aangehouden en bepaalt welke verslagen, verantwoordingsstukken, opgaven en staten moeten worden ingediend, zoomede op welke tijdstippen en aan wie dit behoort te geschieden.

(2) Ambtenaren bevoegd tot het inspecteeren van gevangnissen kunnen zich de in het vorige lid bedoelde registers en bescheiden bij hunne bezoeken aan de gevangnissen doen voorleggen.

(3) De Hoofden van plaatselijk bestuur ⁽¹⁾ en de inspecteurs van het gevangeniswezen zijn verplicht er voor te waken, dat de voorgeschreven boeken, registers en staten in de onder hun toezicht staande gevangenis-

(1) S. 31-168, 423: in de gvtsl. v. Jav. Mad. de ass.-res.

sen behoorlijk worden aangehouden en het hoofd der gevangenis nauwkeurig boek houdt van de ten behoeve der gevangenen ontvangen gelden en gedane uitgaven.

99. (1) Op veroordeelden, die op den voet van het bepaalde bij het tweede lid van art. 58 ten behoeve van andere takken van dienst zoomede ten behoeve van gewesten en gedeelten van gewesten (a) met eigen geldmiddelen zijn afgestaan, zijn de voorschriften van dit reglement, waar mogelijk, eveneens toepasselijk; ook al zijn die veroordeelden niet in een gevangenis gehuisvest en niet onder toezicht van gevangenispersoneel gesteld.

(2) De Directeur van Justitie kan aan een ambtenaar belast met de uitvoering van een werk of geplaatst aan het hoofd van een bedrijf, waaraan veroordeelden zijn afgestaan, de bevoegdheden opdragen, welke bij dit reglement aan den directeur eener gevangenis zijn toegekend.

100. Zoolang nog veroordeelden voor militaire doeleinden op den voet van het bepaalde bij het tweede lid van art. 58 aan het Departement van Oorlog worden afgestaan, bepaalt de Gouverneur-Generaal in hoeverre afwijking van de voorschriften van dit reglement ten aanzien van deze veroordeelden geoorloofd zal zijn.

101. (1) Veroordeelden, die naar andere plaatsen moeten worden opgezonden om aldaar hunne straf te ondergaan, worden voor hun vertrek geneeskundig onderzocht.

(2) Zieke veroordeelden mogen eerst na hersteld te zijn hunne nieuwe bestemming volgen.

(3) Indien zij behept zijn met een of ander lichamelijk gebrek, wordt hiervan aan het Hoofd van het Gevangeniswezen kennis gegeven ten einde dezen in de gelegenheid te stellen hiermede bij de aanwijzing van de strafplaats rekening te houden.

102. (1) Het hoofd der gevangenis draagt zorg, dat bij de opzending van gevangenen naar andere plaatsen alle op hen betrekking hebbende bescheiden en de hun toebehoorende gelden en goederen worden meegezonden.

(2) Voor het vertrek wordt aan iederen gevangene een bewijs uitgereikt, waarop de hem toebehoorende gelden en goederen gespecificeerd staan vermeld.

(3) Een gelijkluidend exemplaar wordt met de in het eerste lid bedoelde bescheiden medegezonden.

(4) Behoudens het bepaalde in het tweede lid van art. 97 worden bij ontslag uit de gevangenis de gelden en goederen aan den rechthebbende afgegeven en wordt het tweede exemplaar van het in het tweede lid bedoeld bewijs, voor akkoord geteekend door den ontslagen gevangene, in het archief der gevangenis bewaard.

(5) Gelden of goederen toebehoorende aan ontvluchte gevangenen alsmede die, waarvan de rechthebbenden onbekend zijn of weigerachtig of nalatig zijn die gelden of goederen in ontvangst te nemen, blijven gedurende drie jaren in de gevangenis bewaard.

(6) Indien de rechthebbenden zich na het verstrijken van dien termijn nog niet hebben aangemeld, worden de goederen op last van het Hoofd van gewestelijk bestuur ⁽¹⁾ in het openbaar verkocht en de opbrengst, met de in het vorige lid bedoelde gelden, in 's Lands kas gestort.

103. (1) Het vervoer van gevangenen geschiedt, met inachtneming van de ter zake bestaande bepalingen, steeds onder behoorlijk geleide.

(2) Voor het geleiden van gevangenen naar andere plaatsen mag het personeel der gevangenis niet worden aangewezen.

(3) Voor het overbrengen van gevangenen naar in de nabijheid der gevangenis gelegen gerechtsgebouwen, politiekantoren of ziekeninrich-

(a) In de buitengew. leze men residenties ipv. gewesten: S. 38—370 jo. 264, bl. 232.

(1) S. 25—433 jo. 39—288 en 38—370 jo. 264: in de gvtsl. v. Jav. Mad. en de buitengew. den resident. In de Vorstenl. S. 28—241. Cf. bl. 227—233.

tingen en terug kan, indien de dienst binnen de gevangenis dit toelaat personeel der gevangenis worden bestemd.

(4) Zoo noodig worden de gevangenen tijdens het vervoer geboeid.
104. (1) Tot het overbrengen van gevangenen van de gevangenis naar gerechtsgebouwen of politiekantoren mag slechts worden overgegaan op schriftelijken last van het daartoe bevoegde gezag.

(2) De lastgeving in het vorige lid bedoeld behoort tevens te vermelden of het bezigen van boeien tijdens het vervoer achterwege moet blijven.

105. Van het overlijden van gevangenen wordt door het hoofd der gevangenis onder verstrekking van de noodige gegevens rechtstreeks kennis gegeven aan: (Bb. 5878.)

a. den ambtenaar van den Burgerlijken Stand indien de overledene behoorde tot een categorie van personen waarvoor een burgerlijke stand is ingesteld;

b. het Hoofd van plaatselijk bestuur (*den ass.-resident, dan wel aan het districtshoofd*) ⁽¹⁾ van de plaats van herkomst van den overledene, ter mededeeling aan de verwanten.

c. het Hooggerechtshof, indien de overledene een verzoek had ingediend om kwijtschelding of vermindering van straf.

106. (*Gew. S. 24—304.*) (1) De begrafenis van overleden gevangenen wordt bij voorkeur aan de verwanten of vrienden van den overledene overgelaten.

(2) Zij geschiedt van Landswege, indien eene begrafenis van de zijde van de verwanten of vrienden van den overledene niet mogelijk is, dan wel indien, naar het oordeel van het Hoofd van plaatselijk bestuur (*den ass.-res.*) ⁽¹⁾ daartegen bezwaar bestaat.

(3) Moet de begrafenis van Landswege geschieden, dan wordt door het Hoofd van plaatselijk bestuur (*den ass.-resident, voorzover de overledene behoort tot de Indonesische of Mohammedaansche bevolking in overeenstemming met den regent*) ⁽¹⁾ zorg gedragen, dat de begrafenis plaats vindt op de eventueel door de gezindte of het kerkgenootschap, waartoe de overledene behoort heeft, voorgeschreven wijze.

(4) De aan de van Landswege plaats hebbende begrafenis verbonden kosten worden zoo mogelijk gekweten uit de door den overledene verdiende overwerkelden en voor het overige door den Lande gedragen, een en ander naar door den Directeur van Justitie te stellen regelen.

107. (1) Aan eenen ter dood veroordeelde wordt de onbepaalde toegang vergund van zoodanige geestelijken of godsdienstleeraren als hij zal verlangen bij zich te ontvangen.

(2) Van af het tijdstip, dat hem de dood door den daarvoor bij de wet aangewezen ambtenaar is aangezegd, zal de ter dood veroordeelde, ook gedurende den nacht, onder onafgebroken toezicht gesteld moeten worden.

(3) Indien een ter dood veroordeelde iets te verklaren heeft, wordt de in het vorige lid bedoelde ambtenaar onverwijld gewaarschuwd.

(4) Het opslaan van de galg binnen de gevangensmuren zal moeten geschieden zonder dat de veroordeelde dat gewaar wordt.

(5) Indien de inrichting der gevangenis, ter plaatse waar een doodvonnis ten uitvoer moet worden gelegd, niet toelaat de galg binnen de muren dier gevangenis op te slaan zonder dat dit door den ter dood veroordeelde gemerkt wordt, zal de executie steeds binnen een omheinde ruimte buiten de gevangenis moeten plaats hebben.

(6) De doodstraf mag niet worden ten uitvoer gelegd op Zondag of op Christelijke en groote Indonesische feestdagen.

108. (1) Zeelieden in een gevangenis tijdelijk opgenomen ingevolge het bepaalde bij de ord. van 15 Oct. 1861 (S. No. 101) en van 14 Juli 1873 (S. No. 119) worden behandeld als in voorloopige hechtenis gestelden. (*S. 73—119 ingetr. bij S. 34—215.**)

⁽¹⁾ Voor de gvtsl. v. Jay. Mad. geldt ipv. „het Hoofd v. pl. best.” het uursief () gedrukte. S. 31—168 jo. 423.

109. (1) Personen, die wegens een doorgaand slecht en buitensporig gedrag ongeschikt zijn om aan zich zelf te worden overgelaten, of wel voor de veiligheid van anderen gevaarlijk zijn, kunnen, hangende de beslissing van den rechter en tot tijd en wijle, wanneer de rechter zulks noodig heeft geoordeeld, een geschikte bewaarplaats voor hen is aangewezen, in de gevangenissen worden opgenomen krachtens bevel van het Hoofd van plaatselijk bestuur ⁽¹⁾.

(2) Deze personen worden behandeld als de voorloopig in hechtenis gestelden, maar worden buiten gemeenschap met andere gevangenen gehouden.

110. (1) (*Gew. S. 22—544.*) De Directeur van Justitie bepaalt bij welke gevangenissen een commissie van bijstand werkzaam zal zijn; hij regelt de samenstelling en den werkkring van elke commissie en benoemt de leden, voor zoverre zij niet, ingevolge het tweede lid, ambtshalve van de commissie deel uitmaken.

(2) Ambtshalve maken van de commissie deel uit ⁽¹⁾ het Hoofd van plaatselijk bestuur, die tevens als haar voorzitter optreedt, ⁽²⁾ de directeur der gevangenis en de geneeskundige belast met den dienst in de gevangenis. ^(a)

111. (1) De commissie van bijstand vergadert ten minste eenmaal 's jaars en voorts zoo vaak als de voorzitter noodig acht.

(2) Ter vergadering worden alle aangelegenheden behandeld, welke kunnen strekken in het belang der gevangenis en de daarin opgenomen gevangenissen.

(3) De commissie maakt door tusschenkomst van het Hoofd van gewestelijk bestuur ⁽³⁾ bij den Directeur van Justitie alle zoodanige voorstellen aanhangig als zij dienstig zal oordeelen.

(4) Ook de leden der commissie, niet genoemd in het tweede lid van art. 110, hebben te allen tijde toegang tot de gevangenis. ^(a)

112. De commissie van bijstand stelt haar reglement van orde vast en onderwerpt dat aan de goedkeuring van den Directeur van Justitie.

113. (1) De Directeur van Justitie bepaalt in welke gevangenissen ten behoeve van de gevangenissen een boekery zal worden aangelegd.

(2) Binnen de grenzen der daarvoor toegestane fondsen verricht hij het noodige voor de aanschaffing van nieuwe boekwerken en tijdschriften.

(3) In de huishoudelijke reglementen der gevangenissen worden voorschriften opgenomen voor het beheer der boekeryen en het ter lezing geven van boeken aan de gevangenissen.

HOOFDSTUK XV.

Overgangsbepaling.

114. Zoolang de voor de uitvoering van dit reglement vereischte voorschriften niet zijn vastgesteld, blijven de ter zake bestaande regelingen, voorzover die met de bepalingen van dit reglement niet onverenigbaar zijn, van kracht.

(1) S. 31—168, 423: in de gvtsl. v. Jav. Mad. de(n) ass.-resident.
(2) Voor de gvtsl. v. Jav. Mad. wordt na „optreedt” ingevoegd: „de regent.”: S. 31—168, 423.

(3) S. 25—433 jo. 39—288 en 38—370 jo. 264: in de gvtsl. v. Jav. Mad. en de buitengew. den resident. In de Vorstenl. S. 28—241. Zie bl. 227—233.

(a) Artt. 110 en 111 zijn van toepassing op de comm. v. bijstand aan een landswerkinrichting verbonden, S. 36—160 art. 14*.